

Zrnate stročnice – pridelava, predelava in uporaba:

uvajanje novih praks vključenih na vseh ravneh v pridelovalno-predelovalni verigi

Vodilni partner:

Univerza v Mariboru,
Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede

Člani partnerstva:

- Univerza v Ljubljani, Biotehnična fakulteta, Oddelek za agronomijo in Oddelek za živilstvo,
- Kmetijski inštitut Slovenije,
- Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije,
- KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Novo Mesto),
- Jožica Kure (kmetijsko gospodarstvo),
- Alojz Ferlan (kmetijsko gospodarstvo),
- Bojan Leskošek (kmetijsko gospodarstvo),
- Žipo Lenart d.o.o. (kmetijsko gospodarstvo),
- Miran Grubič (kmetijsko gospodarstvo),
- Alojz Topolovec (kmetijsko gospodarstvo).

Obdobje trajanja projekta: 19.12.2018-19.12.2021
Višina odobrenih sredstev: 349.879,90 EUR

Tip projekta: EIP

Tematika projekta: Razvoj tehnologij pridelave in predelave z beljakovinami bogatih rastlin

Praktični problem:

Zrnate stročnice so pomemben del prehranske varnosti države, bodisi neposredno kot hrana za ljudi ali posredno kot krma za živali. V človeški prehrani so stročnice hranilno bogata živila. Odlikuje jih velika vsebnost beljakovin z dobro aminokislinsko sestavo. Velika vsebnosti beljakovin ter ugodna aminokislinska sestava sta tudi vzrok za njihovo uporabo v živiloreji. Večanje zavedanja in povpraševanja po t.i. varni hrani ter lokalni hrani ustvarja moment, ki ga velja izkoristiti tudi s pridelavo zrnatih stročnic. V letu 2019 smo zrnate stročnice v Sloveniji pridelovali le na 2 % njivskih površin (soja; 1.447 ha).

Pričakovani rezultati

Optimizacija tehnologij pridelave (DS 1): povečana ekonomičnost pridelave zrnatih stročnic in s tem večje zanimanje za pridelavo na slovenskih kmetijah, manjša obremenitev okolja (dušik, FFS), zmanjšanje ostankov plastike v okolju pri pridelavi visokega fižola v hmeljiščih, povečana samooskrba kmetij z beljakovinsko krmo, krajše trgovske verige zaradi kakovostne domače surovine za nove izdelke, ustvarjanje novih delovnih mest in povečanje prihodkov v kmetijski panogi.

Preskušanje tehnologij toplotne obdelave soje/sojinih pogač in krmljenje živalim (DS 2): povečan interes za nakup domače soje, primerne tehnološke rešitve toplotne obdelave soje/sojinih pogač

Zrnate stročnice v humani (DS 3): rešitve in možnosti procesiranja stročnic namenjenih za humano prehrano.

Dosedanji rezultati projekta

(DS 1): Priprava priporočil dobre kmetijske prakse na področju; gnojenja z N (soja, fižol), inokulacijo (soja, fižol), uporabo različnih kombinacij FFS, uporabo zmanjšanih odmerkov FFS v kombinaciji z mehanskim zatiranjem plevelov, uporabe česala in prstastega okopalnika v soji, pridelave soje brez oranja, uporabe biorazgradljive vrvice v pridelavi visokega fižola, ravnega prostora, globine setve in sortimenta zrnatih stročnic.

(DS 2): Končanje izdelave prototipa naprave za pridobivanje olja in toplotne obdelave sojinih pogač, priprava protokola termične obdelave soje/pogač, priprava vsebin za izračunavanje krmnih obrokov z zrnatimi stročnicami za prežvekovalce in neprežvekovalce.

(DS 3): Vrednotenje primernosti uporabe fižola sorte 'sivček' in različnih sort soje za pripravo različnih namazov, priprava rastlinskih namazov z zrnatimi stročnicami v katere vključimo čebulo, rastlinska olja (sončnično, bučno) in različne začimbe, priprava kislega testa iz sojine, fižolove in moke lupine, ki jih je možno vključiti v različne pekavske izdelke, proučevanje vpliva pasterizacije na strukturne in senzorične lastnosti namazov iz zrnatih stročnic in testiranje primernosti posameznih sort soje za pripravo tofuja.

Aktivnosti v letu 2021

- širjenje rezultatov praktičnih preizkusov z ogledi na kmetijah in strokovnimi prispevki preko različnih medijev (TV, radio, splet, revije, socialna omrežja, predavanja...),
- izdelava video posnetkov in priročnikov s strokovnimi vsebinami,
- izdelava diplomskih in magistrskih del povezanih z zrnatimi stročnicami,
- aktivno sodelovanje pri vključitvi zrnatih stročnic v SKP 2021-2027,
- izvedba zaključne konference s predstavitvijo rezultatov (FKBV)

Kontaktne podatke vodje projekta: mag. Manfred Jakop, manfred.jakop@um.si
Spletna stran projekta: <http://zrnatestrocnice.um.si/>

Spletna stran

<http://zrnatestrocnice.um.si/>

Pidelava visokega fižola na biorazgradljivi vrvice - setev

YouTube ^{SI}

EIP ZRNATE STROČNICE Uporaba prstastega okopalnika v ekološki pridelavi soje

Postopek fiksiranja biorazgradljive vrvice v tla pred sajenjem visokega fižola

Pogled kmeta:

Sodelovanje v projektu EIP mi pomeni nove izzive v pridelavi poljščin, s katerimi do sedaj nisem imel izkušnje. Vedno me je zanimalo sodelovanje z novimi ljudmi, saj na ta način spoznavam nove strokovnjake, nove prakse, kakor tudi sam lahko ponudim svoje izkušnje. Glede konkretnega primera EIP projekta, je stvar še zanimivejša, saj na našem področju precej zanemarjamo pridelavo zrnatih stročnic, ki so velikega pomena v zdravi prehrani ljudi. S strani vodilnega partnerja je sodelovanje v projektu zelo prijetno in koristno. Sestava partnerjev je zelo raznolika od pridelovalcev do predelave in porabe.

Pogled svetovalca:

Projektno delo me z vsakim novim letom strokovnega sodelovanja bogati s konkretnimi tehnološkimi rešitvami, ki so kmetijam še izziv. Sodelujem, ker je iskanje optimalnih tehnoloških rešitev v skupini raziskovalcev, kmetov in svetovalcev učinkovito, prijetno in zanimivo. V drugem letu izvajanja projekta, so nastopili zopet drugačni pogoji za pridelavo zrnatih stročnic, ki nam kažejo nove tehnološke ukrepe v smeri trajnostnega kmetovanja. Prepričana sem, da je taka oblika dela, ob zmanjšanju administracije, nujnost za uspešne kmetije, svetovalce in znanost.

